

Adres : Rechtstraat 47 6221 EG

Naam : Samuel Isak Schöngross en Pessel Schöngross-Pariser

Samuel Isak Schöngross werd op 17 september 1886 in Krakau in Polen geboren. Hij trouwde op 5 februari 1915 in Stuttgart (Duitsland) met Pessel Pariser. Zij werd op 15 maart 1887 in Rzeczwow in Polen geboren.

Zij kregen vier kinderen:

Oswald (in Israel,Szaja)(zoon) werd geboren op 20-12-1909 te Przemysl (Polen). Op de leeftijd 25 jaar trad hij op 20 juni 1935 in het huwelijk te Borgharen met de 23 jarige Rosa Fingerhut. Zij werd op 24 juli 1911 te Pforzheim (Duitsland) geboren. Hij was meubelmaker van beroep en zij was een kantoorbediende. Hij wist al in 1936 met zijn vrouw naar Palestina te emigreren.

Roza (dochter) werd geboren op 10 september 1911 in Przemysl (Polen). Op 18 juni 1937 trad zij op de leeftijd van 25 jaar in het huwelijk te Maastricht met de 24 jarige Max Behretz, radiotechnicus, die in Roermond was geboren. Zij gingen in Roermond wonen. Zij waren actief in het verzet en brachten Duitse stellingen in kaart. Hij werd in Roermond ook voorzitter van de sociaal-democraten, de SDAP. Hij stond op een lijst van gezochte personen door de Duitsers vanwege spionage activiteiten voor de Nederlanders en Britten. Net als zijn achterneef Ernst David Berets (zie het struikelsteentje aan de Wyckerbrugstraat) werd hij in het begin van de oorlog gearresteerd. Vervolgens werd hij op 24 september 1942 in de gevangenis Plötzensee in Berlijn geëxecuteerd, door onthoofding met een valbijl. Zie verder <https://www.theo-hespers-stiftung.de/index.php/ct-menu-item-13/theos-mitstreiter/74-max-behretz-1913-1942> en <https://www.joodsmonument.nl/nl/page/36482/max-behretz> Zijn vrouw Roza vluchtte in de oorlog na zijn arrestatie met haar schoonzusje Els (zusje van Max) naar Zwitserland en het lukte hen de grens te passeren en de hele oorlog in Zwitserland te blijven. Meteen na de oorlog emigreerde ook zij naar Palestina en kon daar worden afgehaald door haar zus en twee broers. In Israel trouwde zij met Boris (in Israel: Dov) Wasserman, zij kregen een zoon Avi. Avi was bij deze steentjeslegging aanwezig en sprak het gebed voor de doden, het 'Kaddish' uit voor zijn grootouders en voor de eerste man van zijn moeder.

Bernhard (in Israel: Baruch)(zoon) werd geboren op 24 september 1919 in Stuttgart en was vertrokken op 25 augustus 1936 naar Tel Aviv (Palestina).

Selma (dochter) geboren op 13 januari 1921 in Stuttgart en vertrok eveneens op 25 augustus 1936 vanuit Maastricht naar Tel Aviv (Palestina).

Alle vier de kinderen hebben de Tweede Wereldoorlog overleefd. Dat is heel bijzonder temeer omdat drie van de vier door hun tijdige emigratie naar Palestina, het huidige Israël, aan de Shoa wisten te ontkomen.

Het gezin was om economische redenen vanuit Polen naar Duitsland verhuisd waar de vader in de schoenenindustrie in Stuttgart werkte. De vader was in de Eerste Wereldoorlog nog gevangen genomen door de Russen en hield daar een blijvende slechte gezondheid aan over. Het hele gezin verhuisde uit Duitsland op 2 mei 1933 vanuit Oberhausen (Duitsland) na de machtsovername naar de Rechtstraat 47, Maastricht. De keuze voor Maastricht komt waarschijnlijk omdat de zus van Samuel Isak, Amalia, al in Maastricht woonde. Samuel Isak was in Maastricht koopman in manufacturen en zij bleven door hun vlucht uit Duitsland in Nederland Statenloos.

De ouders hebben bijna tien jaar in de Rechtstraat gewoond maar zij werden op 25 oktober 1942 gearresteerd en vervolgens op 16 februari 1943 gedeporteerd naar Auschwitz. Zij konden nog aan de eerdere arrestatie ontkomen want op 25 augustus 1942 werden zijn op grond van 'krankzinnigheid' van Pessel Schöngross-Pariser niet vanuit Maastricht naar Westerbork op transport gesteld. Haar huisarts had haar 'krankzinnig' verklaard volgens de politieagent die de oproep uitreikte. (bron: Van Rens, p. 261) Enige tijd later op 25 oktober 1942 werden zij in de buurt van Eindhoven alsnog gearresteerd toen zij zonder vergunning reisden. Vervolgens werden zij in de 50ste trein met 1108 personen vanuit Westerbork naar Auschwitz gedeporteerd op 16 februari 1943. Drie dagen later, meteen na aankomst werden zij op 19 februari 1943 vermoord. Samuel Isak werd 56 jaar terwijl zijn vrouw Pessel 55 jaar is geworden.

Websites met foto's op <https://www.joodsmonument.nl/nl/page/130869/samuel-isak-schongross#intro> en <https://www.joodsmonument.nl/nl/page/130868/pessel-schongross-pariser#intro>